

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
№ 28/К.Д. 18/98
Дата 26.06.98

МИНИСТЕРСТВО НА
ПРАВОСЪДИЕТО И ПРАВНАТА
ЕВРОИНТЕГРАЦИЯ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

.....
N 83-02-225
..... 19 98 г.

За съдействието на
г-н Базарков

29.06.98

На № 28 /к.д. 18/ 98 от 09.06.1998 г.

ОТНОСНО: Становище по к.д. № 18/1998 г., образувано по искане на 48 народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 7, ал. 1, т. 6; чл. 13, ал. 5; чл. 27, ал. 3; чл. 36, ал. 2 и чл. 55, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на конкуренцията (ДВ, бр. 52 от 1998 г.).

1. По чл. 7, ал. 1, т. 6 от Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК):

С разпоредбата се предвижда, че Комисията за защита на конкуренцията е компетентна да обяви недействителността на споразуменията и решенията, забранени от закона. Народните представители смятат, че това правомощие на комисията противоречи на чл. 4, 8 и 117, ал. 2 от Конституцията.

Съгласно чл. 3 от ЗЗК комисията е независим специализиран орган. По своя характер тя е административен орган и издава съответни административни актове в рамките на определената ѝ със закона компетентност.

В случай, че комисията не е обявила недействителността на споразуменията и решенията по чл. 9, ал. 1 от закона, това няма да е пречка за заинтересуваните органи и лица да се позовават на нея /чл.9, ал.2 от ЗЗК/. Няма пречка също така нищожността на сделките да бъде констатирана, обявена и по съдебен ред. Относно това дали се касае до нищожност или унищожаемост на сделките следва да се приеме, че

става дума за нищожност, тъй като споразуменията и решенията са извършени в нарушение на забраните, установени в чл. 9, ал. 1, както и с оглед на това, че в чл.7, ал.1, т.6 е употребен термина "обявява".

Но ако комисията се произнесе, решението ѝ ще бъде едностранно волеизявление на власт. С него тя, след провеждане на едно производство само, ще приеме за окончателно установено по отношение на нея, при дадените обстоятелства, на определено правно положение, което до този момент не е било окончателно (Ръководство по административно право, Обща част, П.Стайнов и А. Ангелов, София, 1947 г., стр. 258-259).

По изложените съображения с този текст не са нарушени чл. 4 (принципите на правовата държава), чл. 8 (принципа на разделение на властите) и чл. 117, ал. 2 от Конституцията (принципа на независимостта на съдебната власт).

2. Относно разпоредбата на чл. 13, ал. 5 от ЗЗК:

Смятам, че при наличието на визираните от правната норма предпоставки, издаването на решение на комисията, с което се разпорежда незабавно преустановяване или промяна на споразумението, не е в противоречие с чл. 4, 8, 117, ал. 2 и чл. 120, ал. 1 от Конституцията. По своя характер това е административна принудителна мярка. При обявена по чл. 12, т. 2 забрана се иска освобождаване от забраната, по повод на което се установява, че забранената сделка или съгласувана практика сериозно уврежда или може да увреди интересите на търговските партньори или потребителите. Следователно налице са предвидените в разпоредбата обстоятелства, налагащи незабавно вземане на мерки от страна на органа на власт, които непосредствено засягат правната сфера или дейността на техните адресати. В никакъв случай обаче не може да се твърди, че този акт отменя или заменя ("преобразува") гражданските правоотношения, възникнали от споразуменията и решенията. Той само изисква от страните да преустановят споразуменията, решенията и съгласуваната практика или съответно да

ги изменят по своя воля като се съобразят с изискванията на закона.

Що се отнася до разпоредбата на чл. 13, ал. 5, изр. второ, че решението на комисията не подлежи на обжалване, следва да се има предвид разпоредбата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, съгласно, която със закон може да се изключи обжалването на някои административни актове. В тази насока е и константната практика на Конституционния съд (Р. № 13 от 22 юли 1993 г. по к.д. № 11 от 1993 г. и Р. № 21 от 26 октомври 1995 г. по к.д. № 18 от 1995 г./).

3. **По чл. 27, ал. 3 от ЗЗК** процедурата е аналогична на тази по т.2. И при концентрацията на стопанската дейност се изисква предварително уведомление, във връзка с което комисията прави оценка на положението. Ако установи, че не са налице условията на чл. 24, тя издава решение по чл. 27, ал. 2, т. 1. Но ако концентрацията попада в обхвата на чл. 21 и поражда сериозни съмнения, че в резултат на осъществяването ѝ ще се създаде или засили съществуващо господстващо положение и ефективната конкуренция на съответния пазар ще бъде предотвратена, ограничена или нарушена, тя постановява решение за започване на проучване. За да не се увеличават отрицателните последици от тази дейност самият закон, в чл. 29, ал. 4, забранява всякакви действия, свързани с предвижданата концентрация до постановяване на решението, с което тя се забранява или разрешава. В тази връзка актът по чл. 27, ал. 4 за незабавно преустановяване или изменение на действията на концентрацията при посочените в закона предпоставки е акт за налагане на принудителна административна мярка.

По второто искане трябва да се посочи, че в случая законодателят е преценил, че този административен акт не следва да се обжалва и както изисква чл. 120, ал. 2 от Конституцията го е изключил от обжалване със закон. Така той не е нарушил конституцията, а напротив се е съобразил с нея, което се потвърждава и от практиката на Конституционния съд (Р. № 13 от 22 юли 1993 г. по к.д.

№ 11 от 1993 г. и Р.№ 21 от 26 октомври 1995 г. по к.д. № 18 от 1995 г.).

Необосновано е и твърдението, че решението пряко води до изменение (“преобразуване”) на възникнали граждански правоотношения. Напротив от волята на страните зависи дали да изменят и как действията по концентрацията до постановяване на решението по чл. 29, ал. 3 от ЗЗК.

С оглед изложеното и този текст не е в противоречие с чл. 4, 8, 117 и 120 от Конституцията.

4. По чл. 36, ал. 2 от ЗЗК:

Атакува се текстът на ал. 2, който предвижда, че решението на комисията, с което се установява нарушението е задължително за гражданския съд като противоречащ на чл. 4, 8, 56, 117, ал. 2, 120 и 122 от конституцията.

По тази разпоредба моля да се има предвид следното:

Ако решението на комисията, с което се установява извършено нарушение и определя вида и размера на предвидената в закона санкция е обжалвано, съдът ще упражни съдебен контрол като разгледа делото по същество и с решението го потвърди, измени или отмени. Няма спор, че това решение е задължително за всеки друг съд относно нарушението, лицето, което го е извършило и наложената санкция.

Но ако решението на комисията не е било обжалвано в срок или жалбата не е била уважена то е влязло в законна сила. И именно тук трябва да се подчертае разликата между задължителната изпълнителна сила на обикновените административните актове и влизането в законна сила на тези решения на комисията, които са правораздавателни актове т.е. издадени са от нея при осъществяване на правораздавателна функция. При прякото правоприлагане, комисията трябва във всеки конкретен случай да е взела единствено допустимото от закона решение. То отразява обективната истина. Чрез него се установяват фактът на административното нарушение и лицето, което е свързано с него и именно на това лице се налага съответстващото на закона

административно наказание. Погледнато от този ъгъл решението на комисията не се различава от присъдата, с която съдът е наложил углавно наказание на едно лице (Административно право, Обща част, проф.д-р Ив.Дерменджиев, доц.к.ю.н. Д.Костов и гл.ас.к.ю.н. Д.Хрусанов, София 1993 г., стр. 285, 299). Няма пречка в производството пред комисията лицето да се яви със защитник с оглед прякото приложение на разпоредбата на чл.56 на Конституцията.

Като се има предвид изложеното, както и това, че при издаването на тези актове освен принципите на материалното административнонаказателно право се спазват и основните принципи на административния процес, следва да се приеме, че нормата не е противоконституционна.

По твърдението за нарушение на чл. 81 от Конституцията, моля да се има предвид решение № 17 от 1992 г. по к.д. № 22 от 1992 г. на Конституционния съд.

5. По чл. 55, ал. 1, т. 2:

Текстът не противоречи на Конституцията. Случаят се отнася до установяване от комисията по надлежния ред, след влизането в сила на съдебно решение, на факт имал значение за спора. Ако комисията е била обвързана от решението, тя може да поиска отмяната му по реда на чл.231, ал.1, б."а" ГПК. Но ако не е била обвързана от решението, като трето лице, тя разполага с правото по чл.55, ал.1, т.2 от ЗЗК. Изрично в текста е включено изискването да се спазват правилата на Гражданския процесуален кодекс. Следователно се имат предвид само съдебни решения, а не и влезли в сила присъди.

МИНИСТЪР:
ВАСИЛ ГОЦЕВ

